

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2022, sp. zn. 5 Tdo 835/2022, ECLI:CZ:NS:2022:5.TDO.835.2022.1

Číslo: 5/2023

Právní věta:

Dopravní nehoda způsobená řidičem autobusu převážejícího větší počet osob (nejméně 7), která byla zapříčiněna tím, že řidič autobusu jel nepřiměřenou rychlostí a nepřizpůsobil jízdu stavu a povaze vozovky a dalším okolnostem, a při níž sjel autobus do příkopu, narazil do stromu a převážené osoby utrpěly zranění, je obvykle charakterizovaná stavem obecného ohrožení, pro který je typické přiblížení k poruše (bezprostřední a konkrétní nebezpečí) a dále určitá živelnost a neovladatelnost průběhu událostí. Takové jednání řidiče autobusu vykazuje znaky přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1 tr. zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.10.2022

Spisová značka: 5 Tdo 835/2022

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obecné ohrožení z nedbalosti

Předpisy: § 273 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Dotčená rozhodnutí:

Zhodnocení Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15. 12. 1965, sp. zn. [Pls 7/65](#), uveřejněné pod číslem 1/1966 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20. 12. 1962, sp. zn. [5 Tz 48/62](#), uveřejněné pod číslem 20/1963 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 10. 1966, sp. zn. [1 To 320/66](#), uveřejněné pod číslem 5/1969 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Rozsudek Vyššího vojenského soudu ze dne 5. 3. 1986, sp. zn. [3 To 59/86](#), uveřejněný pod číslem 12/1988 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 13. 8. 1981, sp. zn. [4 Tz 42/81](#), uveřejněný pod číslem 24/1982 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 1. 3. 1968, sp. zn. [10 Tz 9/68](#), uveřejněný pod číslem 5/1969 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. 1. 1982, sp. zn. [7 To 55/81](#), uveřejněné pod číslem 39/1982 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 11. 2013, sp. zn. [4 Tdo 1094/2013](#), uveřejněné pod číslem 46/2014 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2008, sp. zn. [7 Tdo 1321/2008](#), uveřejněné pod číslem 33/2009 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2001, sp. zn. [4 Tz 209/2001](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2014, sp. zn. [8 Tdo 1277/2013](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2011, sp. zn. [8 Tdo 972/2011](#)

Sbirkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného L. B. podané proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. 4. 2022, sp. zn. 5 To 68/2022, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Jihlavě pod sp. zn. 1 T 159/2021.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Obviněný L. B. byl rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 9. 2. 2022, sp. zn. 1 T 159/2021, uznán vinným přečinem obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce „tr. zákoník“), kterého se dopustil ve zkratce tím, že dne 4. 12. 2020 kolem 13:55 hodiny jako řidič linkového autobusu tov. zn. Karosa, reg. zn. XY, patřící obchodní společnosti A. J., převážel 28 nezletilých dětí a vychovatelku T. B., přičemž jel rychlostí nejméně 65 km/h po mokré a částečně rozbředlým sněhem pokryté silnici č. 4053 ve směru na obec P., tedy rychlostí nepřiměřenou stavu komunikace a nastalé situaci v silničním provozu, aniž by rychlost jízdy snížil, popřípadě zastavil. Při míjení se s nezjištěným protijedoucím osobním automobilem vjel na pravou krajnici a poté sjel s autobusem do pravého příkopu, kde se střetl horní částí autobusu se vzrostlým stromem, tedy porušil zejména ustanovení § 11 odst. 2 a § 18 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce jen „zákon o provozu na pozemních komunikacích“). V důsledku tohoto jednání obviněný způsobil vedle lehčích zranění nezletilých cestujících vyjmenovaných v popisu skutku též zranění cestující T. B., a to otřes mozku, tržnou ránu pravého kolena, tržné rány v obličeji, tržné rány levého lokte, levého předloktí, zlomeninu obou kostí levého předloktí s léčením a pracovní neschopností nejméně do 27. 10. 2021, cestující K. C. lehký otřes mozku, přechodně anizokorii, zlomeninu zevní části pravé klíční kosti s dislokací, drobnou tržnou ranku na boltci pravého ucha s léčením do 19. 1. 2021 a cestující S. Č. trhlinu lební kosti v čelní krajině vlevo přecházející do očnice, zhmoždění očnice, zlomeninu nosu, tržnou ránu v čelní a spánkové krajině vlevo, tržnou ránu v dolní části pravé pažní kosti a otřes mozku s léčením do 18. 5. 2021.

2. Za tento trestný čin byl obviněný odsouzen podle § 273 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 1 roku a 6 měsíců, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu 1 roku. Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku byl obviněnému uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání 1 roku.

3. Proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně podal obviněný odvolání, o němž rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 6. 4. 2022, sp. zn. 5 To 68/2022, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. ř. nově rozhodl tak, že obviněného uznal vinným přečinem těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Za to byl podle § 147 odst. 2 tr. zákoníku uložen obviněnému trest odnětí svobody v trvání 1 roku a 6 měsíců, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu 1 roku, a dále byl obviněnému uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 1 roku.

II.

Dovolání obviněného

4. Proti citovanému rozsudku odvolacího soudu podal obviněný L. B. prostřednictvím svého obhájce dovolání, v němž uplatnil dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021, tedy že rozsudky soudů nižších stupňů spočívají na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

5. Obviněný především namítl, že ačkoliv odvolací soud dospěl ke správnému závěru o chybné kvalifikaci jeho jednání ze strany soudu prvního stupně jako přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, přesto obviněný nesouhlasí se změněnou právní kvalifikací posuzovaného skutku.

6. Podle názoru obviněného se soudy dostatečně nevypořádaly s tím, zda byla oprávněná a přiměřená reakce obviněného na vyjetí nezjištěného vozidla z protisměru do jízdní dráhy vozidla obviněného, a proto nelze s jistotou učinit závěr o porušení ustanovení § 4 písm. a), § 11 odst. 2 a § 18 odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích a o tom, že obviněný měl reagovat snížením rychlosti, případně zastavením autobusu.

7. Při rozhodování soudů nižších stupňů pak podle obviněného nebylo zohledněno, že řidič protijedoucího vozidla primárně a zcela zjevně porušil ustanovení § 11 odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích a že jednání obviněného bylo pouze reakcí na nastalou nepředvídatelnou situaci. Jak dále obviněný zdůraznil, z jeho karty řidiče vyplývá, že danou trasou jezdil za stejných podmínek takřka stejnou rychlostí opakovaně a bez problémů, což také nasvědčuje tomu, že jeho strhnutí volantu byla pouze reakce na nečekanou překážku a snaha o odvrácení střetu. Proto se obviněný domnívá, že ačkoliv soudy nižších stupňů použily správné právní předpisy, nesprávně je vyložily, a to zejména v otázce stanovení jeho viny.

8. Ve svém dovolání obviněný shrnul, že závěry soudů nižších stupňů jsou v podstatě spekulacemi a nejsou důkazně dostatečně podloženy. Za velký nedostatek považuje obviněný to, že ačkoliv soudy nižších stupňů shodně tvrdí, že měl již před samotným vyjetím vozidla z protisměru snížit rychlost autobusu či zastavit jeho jízdu, ani v jednom z rozhodnutí není dostatečně odůvodněno, z jakého důvodu tak měl učinit. Proto obviněný nesouhlasí s konstatováním o porušení důležité povinnosti uložené mu podle zákona.

9. Obviněný tedy navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené rozsudky soudů nižších stupňů ve výrocích o jeho vině a trestu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal soudu prvního stupně, aby věc znovu projednal a rozhodl o ní.

III.

Vyjádření k dovolání

10. Nejvyšší státní zástupce se vyjádřil k podanému dovolání obviněného L. B. prostřednictvím

státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jeho názoru dovolatel nesprávně neuplatnil i dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. v jeho druhé alternativě, ačkoli je zřejmé, že nesprávné právní posouzení skutku vytyká soudu prvního stupně, přičemž vada napadeného rozhodnutí má zjevně spočívat v tom, že odvolací soud neodstranil tuto vadu a zamítl odvolání obviněného. Upozornil také na jeho chybné označení dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v nyní již neplatném znění, podle něhož námitky proti učiněným skutkovým zjištěním neodpovídaly žádnému dovolacímu důvodu. Pokud obviněný nesouhlasí se závěry soudů, že rychlost jeho jízdy 65 km/h byla nepřiměřená, lze to považovat za hmotněprávní námitku odpovídající dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

11. Podle názoru státního zástupce však obviněný v dovolání pouze opakuje svou obhajobu, kterou již uplatnil před soudem prvního stupně a shrnul ji i ve svém odvolání, přičemž soudy se s jeho námitkami dostatečně vypořádaly a státní zástupce se s jejich argumentací a závěry plně ztotožňuje.

12. Obviněný navíc konkrétně neoznačil žádný zjevný rozpor mezi provedenými důkazy a rozhodnými skutkovými zjištěními soudů, ale pouze trvá na tom, že jednal v důsledku toho, že do trajektorie jízdy autobusu vjel automobil v protisměru, avšak již nebere v úvahu skutečnost, že pokud silnice byla široká pouhých 4,7 m a autobus měl šířku 2,5 m, musel po celou dobu jízdy nutně zasahovat částečně do protisměru. Proto měl být při míjení se s protijedoucími vozidly nanejvýš opatrný, obzvláště s ohledem na to, že v autobusu převážel 28 dětí a že vozovka byla pokrytá rozbředlým sněhem. Přitom podle státního zástupce lze jen stěží uvěřit tvrzení obviněného, že protijedoucí nezjištěné vozidlo jelo uprostřed komunikace, protože je to v rozporu s údaji, které o nehodovém ději dříve obviněný uvedl. Do situace, která vyústila až v nehodu, se obviněný dostal sám svým zaviněním, konkrétně pak nepřiměřenou rychlostí jízdy vzhledem ke všem okolnostem.

13. Podle názoru státního zástupce jde v dovolání obviněného pouze o opakování námitek uplatněných již v řízení před soudy nižších stupňů, a tedy o dovolání zjevně neopodstatněné. Proto státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl podané dovolání.

IV.

Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

14. Nejvyšší soud po zjištění, že byly splněny všechny formální a obsahové podmínky k podání dovolání, dospěl k následujícím závěrům.

15. Dovolání je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, který na rozdíl od odvolání nelze podat z jakéhokoli důvodu, ale výhradně na základě některého z důvodů taxativně vymezených v § 265b odst. 1 písm. a) až m) tr. ř., resp. v § 265b odst. 2 tr. ř. Přitom nestačí, aby zákonný dovolací důvod byl v dovolání označen, ale je třeba, aby konkrétní námitky dovolatele svým obsahem odpovídaly takovému důvodu. V opačném případě, tj. pokud obsahem dovolání je pouze formální odkaz na některý z vyjmenovaných dovolacích důvodů, aniž by bylo možné podřadit uplatněné výhrady pod takový důvod či důvody, Nejvyšší soud zpravidla odmítne dovolání podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 8. 2002, sp. zn. [5 Tdo 482/2002](#), uveřejněné pod č. T 420. ve svazku 17 Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha; usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. [II. ÚS 279/03](#), nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. [II. ÚS 68/11](#)).

16. Obviněný ve svém dovolání podaném dne 11. 7. 2022 uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., přičemž namítal nesprávné právní posouzení skutku, kterým byl uznán vinným. Tyto dovolací námitky však od 1. 1. 2022 odpovídají dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr.

ř., neboť novelou trestního řádu účinnou od 1. 1. 2022 bylo do zákona vloženo nové ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. s nově formulovaným dovolacím důvodem spočívajícím v tom, že rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Protože obviněný namítal nesprávné právní posouzení skutku, měl své dovolání opřít o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Obviněný tedy označil jím uplatněný dovolací důvod nesprávně, nicméně tato skutečnost by sama o sobě nemohla vést k odmítnutí jeho dovolání.

17. Obecně lze připomenout, že dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je možno podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jde tedy o nesprávný výklad a použití norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotněprávních norem jiných právních odvětví. Podstatou je vadné uplatnění příslušných ustanovení hmotného práva na skutkový stav zjištěný soudem prvního a druhého stupně. Citovaný dovolací důvod je dán zejména tehdy, jestliže skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy nižších stupňů, anebo nenaplnuje znaky žádného trestného činu. Tento dovolací důvod ovšem nespočívá v případném procesním pochybení soudů nižších stupňů ani v tom, že se dovolatel sice domáhá použití norem hmotného práva, ale na takový skutek, k němuž dospěl vlastní interpretací provedených důkazů, které soudy prvního a druhého stupně vyhodnotily odlišně od názoru dovolatele. Dovolání s poukazem na citovaný důvod nemůže být založeno na námitkách proti tomu, jak soudy hodnotily důkazy, jaká skutková zjištění z nich vyvodily, jak postupovaly při provádění důkazů, v jakém rozsahu provedly dokazování apod. Dovolání je koncipováno jako mimořádný opravný prostředek, a je tudíž určeno k nápravě pouze závažných právních vad pravomocných rozhodnutí.

b) K námitkám obviněného

18. Jak již bylo výše uvedeno, pod uplatněný dovolací důvod nelze podřadit námitky obviněného L. B. obsažené v jeho dovolání, které se týkají skutkových okolností zjištěných soudem prvního stupně a odvolacím soudem a jimi provedených důkazů a jejich hodnocení. Totéž se týká výhrad obviněného ve vztahu k tomu, jak se soudy nižších stupňů vypořádaly s jeho obhajobou. Přitom soudy nižších stupňů v nyní posuzované trestní věci ve svých rozhodnutích podrobně a v souladu s principy formální logiky vysvětlily, proč neuvěřily obhajobě obviněného a jeho tvrzením a z jakých důvodů dospěly k závěru o jeho vině. Nejvyšší soud proto odkazuje na své usnesení ze dne 29. 5. 2002, sp. zn. [5 Tdo 86/2002](#) (uveřejněné pod č. T 408. ve svazku 17 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2002), z něhož vyplývá, že v případě podání dovolání, v němž obviněný toliko opakuje námitky, které byly uplatněny již v řízení před soudem prvního či druhého stupně a s nimiž se tyto soudy dostatečně a správně vypořádaly, jde o dovolání zjevně neopodstatněné ve smyslu § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.

19. Pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. by mohla být podřaditelná námitka obviněného, že rychlost jeho jízdy 65 km/h nebyla nepřiměřená a že neporušil důležitou povinnost řidiče motorového vozidla uloženou mu zákonem. Pokud jde o nepřiměřenost rychlosti jím řízeného autobusu, odvolací soud se s touto otázkou vypořádal v zásadě dostatečně a velmi podrobně (viz zejména body 7. až 10. odůvodnění jeho rozsudku) a s jeho závěry Nejvyšší soud souhlasí a odkazuje na ně, byť v napadeném rozsudku učinil odvolací soud nesprávný právní závěr, že obviněný porušil důležitou povinnost řidiče motorového vozidla uloženou mu zákonem.

20. Nejvyšší soud se totiž neztotožnil s právním posouzením odvolacího soudu, pokud ten změnil právní kvalifikaci posuzovaného skutku na přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku, ačkoli soud prvního stupně v něm spatřoval přečin obecného ohrožení podle §

273 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Podle názoru Nejvyššího soudu bylo právní posouzení skutku spáchaného obviněným, k němuž dospěl soud prvního stupně, z důvodů vyložených níže správné a odvolací soud pochybil, jestliže u obviněného dovedl porušení důležité povinnosti uložené mu zákonem jako řidiči motorového vozidla. I přes tuto vadu v právním posouzení, která je ovšem ve prospěch obviněného, nemohl Nejvyšší soud rozhodnout o jeho dovolání jinak než odmítnutím dovolání jako zjevně neopodstatněného, a to s ohledem na zákaz *reformationis in peius*, konkretizovaný v ustanoveních § 265p odst. 1 a § 265s odst. 2 tr. ř., který nedovoluje, aby nové rozhodnutí bylo pro obviněného nepříznivější, než bylo původní rozhodnutí, tedy aby v jakémkoliv směru zhoršovalo jeho situaci. Správné právní posouzení skutku spáchaného obviněným jako přečinu obecného ohrožení podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku by totiž bylo v jeho neprospěch, neboť při této právní kvalifikaci odpovídající zákonu by musel být uznán vinným trestným činem spojeným s přísnější trestní sazbou trestu odnětí svobody, než jaká hrozila obviněnému za přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku, jímž jej uznal vinným odvolací soud.

21. Nejvyšší soud v souvislosti s výše uvedeným považuje za vhodné především připomenout, že přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku se dopustí, kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona. Za tento trestný čin je zákonem stanovena trestní sazba trestu odnětí svobody v délce 6 měsíců až 4 roků.

22. Přečinu obecného ohrožení podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo z nedbalosti způsobí obecné nebezpečí tím, že vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že zapříčiní požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, a způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví. Objektivní stránka tohoto přečinu předpokládá vyvolání stavu obecného nebezpečí, jímž se rozumí stav nebo situace hrozící vznikem vážné poruchy, v důsledku níž jsou lidé vydáni v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví, anebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu. Z ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu pak vyplývá, že musí být tímto nebezpečím ohroženo nejméně 7 osob (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. [39/1982](#) Sb. rozh. tr.).

23. V obou případech jde o nedbalostní trestné činy s tím, že přečin obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku je ve vztahu speciality k přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Protože objektem přečinu obecného ohrožení z nedbalosti je mimo jiné i zájem společnosti na ochraně života a zdraví lidí, je vyloučen jeho jednočinný souběh s přečinem těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti.

24. Jak je z výše zmíněného popisu rozhodných skutkových okolností patrné, obviněný L. B. jako řidič autobusu, kterým převážel 29 cestujících, z nichž bylo 28 nezletilých dětí školního věku, nepřizpůsobil svou jízdu povětrnostním a dalším podmínkám, zejména pak omezené šíři vozovky a jejímu povrchu zčásti mokrému a zčásti pokrytému rozbředlým sněhem. V důsledku tohoto jednání došlo k vyjetí autobusu s cestujícími mimo vozovku do příkopu, k jeho částečnému převrácení na pravou stranu a k nárazu do stromu. Tím bylo způsobeno těžké ublížení na zdraví nejméně třem osobám a celkově bylo jednáním obviněného bezprostředně ohroženo všech 29 cestujících, z nichž 23 dětí utrpělo lehčí zranění. Proto se Nejvyšší soud neztotožnil se závěrem odvolacího soudu, že nebyla naplněna skutková podstata přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, jak správně kvalifikoval skutek soud prvního stupně, neboť obviněný potenciálně ohrozil život a zdraví celkem 29 osob. Dopravní nehoda způsobená řidičem autobusu převážejícího uvedený počet osob je totiž obvykle charakterizovaná stavem obecného ohrožení, pro který je typické přiblížení k poruše (bezprostřední a konkrétní nebezpečí) a dále určitá živelnost a neovladatelnost průběhu událostí, při nichž porucha často závisí na nahodilých, z vlivu pachatele se

vymykajících okolnostech (viz např. rozbor a zhodnocení publikované pod č. [I/1966](#) Sb. rozh. tr., s. 7). Právě takový stav v nyní posuzované věci nastal, protože autobus řízený obviněným a obsazený výše konkretizovaným počtem osob v důsledku nepřiměřené rychlosti jízdy a jejího nepřizpůsobení stavu a povaze vozovky (§ 18 odst. 1 zákona o silničním provozu) vjel na krajnici a částečně do příkopu, kde se převrátil na pravou stranu, přičemž bylo jen dílem náhody, do čeho narazí, kolik převážených osob se tím zraní a jak vážná budou jejich zranění.

25. Zároveň se Nejvyšší soud neztotožnil se závěrem odvolacího soudu ani v tom, že by obviněný naplnil znak kvalifikované skutkové podstaty přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 2 tr. zákoníku, tedy že by porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona. Pro naplnění tohoto zákonného znaku musí dojít k významnějšímu porušení povinnosti uložené řidiči motorového vozidla zákonem, než jak tomu bylo v nyní posuzovaném případě, kde nedošlo k překročení maximální povolené rychlosti, přičemž překročení přiměřené rychlosti obviněným nebylo natolik výrazné, jak tomu bývá tam, kde je shledáno porušení důležité povinnosti řidiče, a nepřizpůsobení jeho jízdy povaze a stavu vozovky v dané věci sice bylo rozhodující příčinou dopravní nehody, ale nejde o projev nějaké významné řidičské nekázně obviněného. Zároveň zde bylo ve prospěch obviněného zohledněno jeho tvrzení, že se na vzniku dané dopravní nehody mohl spolupodílet i řidič nezjištěného protijedoucího vozidla.

V.

Závěrečné shrnutí

26. Jak tedy vyplývá ze shora uvedeného, právní kvalifikace skutku, který spáchal obviněný L. B., použitá v napadeném rozsudku odvolacího soudu, sice není odpovídající a zcela výstižná, protože tento skutek vykazuje všechny znaky přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Toto správné právní posouzení by však znamenalo změnu rozhodnutí v neprospěch obviněného s ohledem na vyšší trestní sazbu trestu odnětí svobody stanovenou za zmíněný přečin (ve výměře 6 měsíců až 5 let oproti sazbě téhož trestu podle § 147 odst. 2 tr. zákoníku ve výměře 6 měsíců až 4 roky). Takové změně pak brání zákaz *reformationis in peius* (změny k horšímu), konkretizovaný pro dovolací řízení v ustanoveních § 265p odst. 1 a § 265s odst. 2 tr. ř., který nedovoluje, aby nové rozhodnutí bylo pro obviněného méně příznivé, než jaké bylo původní rozhodnutí.

27. Vzhledem k tomu námitky obviněného sice do jisté míry odpovídaly uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., avšak nebyly shledány opodstatněnými.

28. Proto Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné, takže nepřezkoumával zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí ani správnost řízení mu předcházejícího. Jde totiž o závěr, který lze učinit bez takové přezkumné činnosti pouze na podkladě spisu a obsahu dovolání, aniž by bylo třeba opatřovat další vyjádření dovolatele či ostatních stran trestního řízení nebo dokonce doplňovat řízení provedením důkazů podle § 265r odst. 7 tr. ř.